

1.2. Види психокорекції

У психологічній науці виділяють такі **види психокорекції**.

Психокорекційні заходи можна класифікувати:

1. За характером спрямованості:

- симптоматична;
- каузальна.

Симптоматична корекція передбачає короткотривалий вплив з метою зняття гострих симптомів відхилень у розвитку, які заважають перейти до корекції каузального типу.

Каузальна (причинна) корекція спрямована на джерела і причини відхилень. Цей тип корекції більш тривалий у часі, вимагає значних зусиль, але є більш ефективним.

2. За змістом розрізняють корекцію:

- пізнавальної сфери;
- особистості;
- афективно-вольової сфери;
- поведінкових аспектів;
- міжособистісних відносин;
- внутрішньо групових взаємовідносин (сімейних, подружніх, колективних);
- дитячо-батьківських відносин.

В практиці психологічної допомоги дітям і підліткам з проблемами у розвитку розрізняють наступні **блоки психологічної корекції**:

- Корекція емоційного розвитку дитини.
- Корекція сенсорно-перцептивної та інтелектуальної діяльності.
- Психологічна корекція поведінки дітей і підлітків.
- Корекція розвитку особистості.

3. За формою роботи з клієнтом розрізняють корекцію:

- індивідуальну;
- групову;
- у закритій природній групі (сім'я, клас)

- у відкритій групі клієнтів зі схожими проблемами;
- індивідуально-групову (змішана група).

4. За наявністю програм:

- програмована;
- імпровізована.

5. За характером керування коригуючими впливами:

- директивна;
- недирективна.

6. За тривалістю:

- надкоротка (хвилини, часи, вирішення актуальних ізольованих проблем, конфліктів);
- коротка, або швидка (декілька годин, днів – запускає процес виміру, який продовжується після завершення зустрічі);
- тривала (місяці, в центрі уваги – особистісний зміст проблеми);
- довготривала (продовжується роки, зачіпає сфери свідомого і несвідомого. Багато часу приділяється досягненню розуміння суті переживань. Ефект розвивається поступово, носить тривалий характер).

7. За масштабом вирішуваних задач розрізняють корекцію:

- загальну,
- часткову.
- спеціальну.

Загальна передбачає заходи загальнокорекційного порядку, що нормалізують спеціальне мікросередовище клієнта, які регулюють психофізичне, емоційне навантаження у відповідності з віковими та індивідуальними можливостями.

Під **частковою** розуміють набір психолого-педагогічних дій, що є адаптованими для дитячого і підліткового віку психокоректувальними прийомами і методиками, використовуваними в роботі з дорослими, а також спеціально розробленими системами психокорекційних заходів, заснованих на онтогенетичних формах діяльності, що ведуть для певного віку, рівнях спілкування, способах мислення і саморегуляції.

Спеціальна – комплекс прийомів, методик і організаційних форм роботи з клієнтом чи групою клієнтів, які є найбільш ефективними для досягнення конкретних задач формування особистості, окремих її властивостей чи психічних функцій, що проявляються у девіантній поведінці і ускладненій адаптації (невпевненість, агресивність, тривожність, аутичність, схильність до стереотипів, конфліктність).

Спеціальна корекція справляє наслідки неправильного виховання, що порушило гармонійний розвиток, соціалізацію особистості.

Клієнт – це нормальна, фізично і психічно здорова людина, в якій в житті виникли проблеми психологічного чи поведінкового характеру.

Психокорекційна ситуація включає **5 основних елементів**:

1. Людина, яка потребує психокорекційної допомоги (**клієнт**);
2. Людина, яка допомагає (**психолог**);
3. **Теорія**, яка використовується для пояснення проблем клієнта.
4. Набір процедур (**технік, методів**), що використовуються для вирішення проблем клієнта.
5. Спеціальні **соціальні відносини** між клієнтом і психологом.

З розвитком практичної психології поняття «**корекція**» стало все ширше використовуватися у віковій психології і психологічній допомозі не тільки дітям з проблемами у розвитку, але і з нормальним психічним розвитком.

Розширення сфери використання психологічної корекції в роботі із здоровими дітьми обумовлене наступними **причинами**:

- активним впровадженням в систему навчання нових освітніх програм, успішне засвоєння яких вимагає максимального розвитку творчого та інтелектуального потенціалу дитини.
- гуманізацією процесу освіти, яка неможлива без диференційного підходу до навчання дитини і вимагає врахування індивідуально-психологічних особливостей кожного учня і, у відповідності із цим, різноманітних способів психолого-педагогічної корекції.

У зв'язку з цим відбулися принципові зміни характеру задач і напрямків корекційних впливів – **від виправлення дефектів при порушеному розвитку до створення оптимальних можливостей і умов для психічного розвитку здорової дитини.**